

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня знаходяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Річард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувач сам виразно зазначить, що бажає звороту свого рукопису на случай його непоміщення та залучить поштовий стемпел на його пересилку.

3 НОВИМ РОКОМ.

1926 РІК — РІК СТИХІЙНИХ НЕЩАСТІ І ПЕРЕВОРОТІВ.

Минулої ночі, коли годинник вибив дванадцятку години, відійшов в нірвану старий 1926 р., а на зміну йому прийшов новий 1927 рік. Ви бачили, як люде малюють смерть старого, а народження нового року? Перший — старий сивий дідуня, з довгою бородою (що зовсім не природне для цієї країни) і згорблений; а другий — молоденький, повнолиций, з ангельськими крилами за плечима — хлопчина.

Одні просять одностороннього дідуня з подякою за його "добрі ласку", а другі з прокляттям, за його жорстокість; одні вітають прихід нового шаміанами, бенкетами, а другі — голодом і безробіттям. Ріжні люде, ріжні класи, по ріжному працюють і по ріжному вітають.

Багато великих стихійних катастроф, приніс людям старий 1926 рік: не склупив він і на державні перевороти, які зрештою одні держави не перевернули. Польщі дав він Пільсудського, Литві Сметону, в Греції змінив декорації кілька разів, прогнав Кароля з Румунії, змінив кілька урядів у Франції, збурих Хіну, посвоївч антанту з Німеччиною, провів визирні між Англією й її домініями, скупав в крові країну Рідві, Сирію, саркантично посявняв над Міеном... Озброїв мирні капіталістичні держави новими арміями, аеропланами, трійливими газами — і все це передав своєму наслідникові, що прийшов з диточою усмішкою й ангельськими крилами.

НАСЛІДСТВО СТАРОГО РОКУ — НОВОМУ.

1926 рік не був також пасивним на полі класової боротьби. Короткотривалий генеральний страйк в Англії є надто великою подією, що за неї пролетарії й капіталісти затямлять 1926 рік на завжди; ще більшою подією був завзятий сім-місячний страйк англійських майнерів. Безмілосердним був 1926 рік до страйкуючих майнерів, але й англійський капітал не хутко очуняє з того удару, якщо очуняє взагалі. Пасейк також заставить собі 1926 рік, як і багато інших завзятих короткотривалих страйків по цілому світі.

Передає старий рік новому тюрми заповнені політичними в'язнями в Польщі, Італії, Румунії й інших країнах, передає мучеників безвинно покараних — Сакко й Ванзетті, передає жертви капіталістичного правосуддя в тюрмах Принц Алберт і Дочестер, передає не застигли ще трупи комуністів в Литві, передає недокинучену ще розправу в шляхетському суді 151 українських селян, передає... Та хіба все перечислиш? Має над чим подумати англійське обличчя нового року.

Та не тільки так говориться, бо на ділі ніякої зміни не сталося. Переставилося лише в календарі одну цифру, а життя, боротьба плинуть далі своєю чергою.

ЩО ВИБОРОЛИ УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В 1926 РОЦІ.

Що-ж ми, організовані українські робітники й фермери в Канаді, будемо підсумовувати? Який шлях пройшли ми в 1926 році, які здобутки маємо, які втрати — лишили за собою? Про втрати не будемо говорити, бо вони у нас на організаційно-освітньому фронті незначні. А здобутками ми все-ж таки можемо похвалитися. Розуміється, ці здобутки вимагали великої затрати нашої енергії, праці, грошей, так, навіть поважної суми грошей. Але ми це не рахуємо за втрату, бо своєю енергією, працею і гроші ми вклали у своє власне організаційно-освітнє будівництво. Не вклади-б ми їх — не зробили-б поступу.

А поступ зробили ми неабиякий, хоч працювали серед тяжких і несприятливих обставин. Перший з таких наших здобутків — ми дали нашій організації 18 нових власного виховання вчителів. Це був той великий чинник, який влив нове життя у нашу організацію, оживив її культурно-освітню працю.

Другим нашим здобутком було висилання мандолинових оркестр по цілій країні. Вінніпегська Мандолинова Оркестра обіхала й зворушила цілий захід, а торонтоńska майже цілий схід. Відвідували сусідні місцевості й інші наші оркестри та цим навзували тісніші зв'язки наших організацій між собою й зближали наші організації до неорганізованої маси.

Третім великим поступом в 1926 році було збільшення членства Робітничого Запозомого Товариства. За той один рік членство Р.З.Т. подвоїлося. Це є великий організаційний здобуток.

Четвертий здобуток — набуття площі Р.З.Т. під будову приюту.

Познавчися нас поступ також і на політичному фронті. Вибір т. В. Н. Коалісника на алдермена у Вінніпегу є свідомством цього поступу.

НАШЕ БУДІВНИЦТВО І ПРЕСА В 1926 РОЦІ.

Збудовання величавого будинку друкарні, школи й офісів у Вінніпегу завершує, так би, сказати, наші намацальні здобутки. Наші організації збагатилися ще одною центральною інституцією, що має нести світало знання й свідомості українським працюючим масам.

Попри цю велику центральну будову побудовано кілька менших нових будинків в ріжних місцевостях Канади, як також до ТУРФДім прилучилося кілька фармерських організацій із своїми інституціями.

Організаційна й культурно-освітня праця, взявши загально, значно оживилася, пожившалася у всіх наших організаціях. Переденно кращу централізацію, навязано тісніші зв'язки. Наші організації втрамили минулого року стало організатора в дорозі, а в певні часи року й кількох організаторів та лекторів одночасно. Пророблено значне зближення між робітниками й фермерами.

Так само в минулому році зроста в силу наша робітничо-фармерська преса. Циркуляція нашої преси збільшилася в 1926 році найкраще за всі останні роки. Причина — оживлення наших організацій; з другого-ж боку це оживлення сталося знову-ж таки завдяки нашій пресі. В новий 1927 рік наша преса увійшла зміцненою, багаторою, а що багаторість вона понесе з собою в тушу українських працюючих мас.

Оце є в коротці наші здобутки за 1926 рік. Ми не зробили ще подрібних підсумків, щоб подати їх в цифрах, бо старий рік вчерга лише скінчився. Такі підсумки зроблять з'їзди наших організацій, що відбудуться в тиждні від 17, до 22. січня 1927 р.

Є у нас і нескінченні справи, які старий рік передав до виконання новому. Найважливішою з них є будова Укр. Роб. Дому в Торонто. Справа ця затяглася, але в 1927 році вона зате мусить бути ударною. Поруч неї нарастають інші нові справи, але тому, що вони нові, ми про них на цьому місці не будемо говорити.

"БІЛЬШОВИЦЬКІ ХЛОПЧАКИ" І "ПОВАЖНІ ГРОМДЯНЕ" В 1926 РОЦІ.

В яких обставинах працювали ми в 1926 році? Відповідь ясна: в капіталістичних. Але ми, українські організовані робітники й фермери, мали свої специфічно-українські обставини, яких годі назвати чисто капіталістичними. Є у нас вороженки, яким ні назви, ні категорії не підбереш. Не хотілося-б про них з першим днем нового року й згадувати, але переглядаючи українську жовтобланихтуну пресу з останніх днів, бачимо, що надто вони вже солідарно до нас вчепилися, хоч між самими ними стільки солідарності, як між собакою й котом.

І чого ото вони всі до нас так вчепилися? Самі-ж вони не раз казали, що ми, це гурток хлопчаків; що нікого й нічого за собою не маємо, що за рік-два й сліду за нами не остане, ось хай тільки люде пізнають нас. Тимчасом роки ідуть, люде пізнають "хлопчаків", а наші вороженки не вгавають. Навпаки, ще більше енергії витрачають для боротьби з нами, цілі шпальти газет присвячують Мусіям, Куркулєнкам, Драпакам... І за що-ж ти, господи, позбавив їх розуму?

Бо пророкування, бачите, не справдилися, бо чим більше люде пізнають Мусію, Куркулєнка, Драпака, тим чорніша година приходить петлюрівським генералам, помам, збжевієм спекулянтам, адвокатам і шифартовим професорам, рипиндичим, босим та гикавим редакторам.

Аж дивно: такі поважні пані й панове, такі титуловані особи й так сушать свої премудрі голови "більшовицькими хлопчачками". В соборі, в інституті, в церквах, в газетах — тільки й мови, тільки й клопоту. І лають нас і... вчаться від нас.

І СВАРЯТЬ НАС, І ВЧАТЬСЯ ВІД НАС, І ПРОТЕ ТОВЧУТЬ ВОДУ В СТУПІ.

Ми не хочемо говорити про поступ наших противників, але мусимо признати, що й вони зробили одне річ на тому полі: вони пішли до "більшовицьких хлопчаків" вчитися розуму. Православні в соборі публично радять своїм парохіям вчитися організації в більшовиків; греко-католицькі єзуїти, так ті на шпальтах газет дослівно малюють за більшовиками. Не аспіли більшовики знизити передплату на "У.Р.В." та дати премії в книжках на один місяць, як єзуїти й собі; більшовики збудували будинок друкарні, школи й офісів, а єзуїти й собі тої самої починають співати. Все ж про центральну інституцію щоб хельכותувати, філії засновувати, людам радять "благие милосердія" й кажуть: "пийте брате колегі шпрітус з батал".

Не витривам і зарепутув чехословацький "Канадський Фармер"... також на "більшовицьких хлопчаків". Кличе всіх чехословацьких Українців, греко-православних і греко-католицьких вирізати боляк на власні тілі. По нашому — не зовсім то добра порада з новим роком. Як ти виріжеш той боляк, коли він більший за тіло? Це-ж просто буде гаракірі. Та ми дуємомо, що бог простить тому чехословацькому йолупові його такий самовбивчий жарт на закінчення старого року.

Ага, ще західний свисток, як підголосок своїх старших вінніпегських друзів, чути своїх читачів арифметику, переконуючи їх, що 2 рази 2 є 4. Чи чули ви, товариші фермери, як нещастя сталося в 1926 році й-оточе перейти на 1927 рік? Послухайте, що каже "Наш Поступ": "Укр. Роб. Вісти", "Фармерське Життя" й "Робітничо" видає одні й те саме Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, в якому сидять такі люде, як Шатувський, Лобай, Пристаї і інші. Не чули ви про це? Так тепер знайте. Головою з новим роком. А це вже не Мусія, Куркулєнка та Драпака. О, цих біється, бо про них сам редактор "Нашого Поступу" згадує, тримаючи ніякі записи за пазухою.

А ТИ, МАРКУ, ГРАЙ!

І чого-ж то наші вороженки так розрепшили під новий рік проти нас? Вони, бачите, знають арифметику. Вони підсумували здобутки українських організованих робітників і фермерів за 1926 рік, злякалися й закричали. Цим криком вони засвідчили нашу силу й своє безсилля боротися із зростаючою свідомістю українських працюючих мас.

Хай-же кричать, хай сваряться, хай брешуть. Наша ціль ясна, наша ідея світла. Шлях наш тяжкий, всипаний тернями, але ми з него не звернемо.

Тож вище, товариші робітники і фермери, прапор нашої свідомості й єдності! Наше найбільше завдання — найтісніше співробітництво між робітниками й фермерами, синами праці! Наша остаточна мета — визвіл працюючих з кігтів капіталістичного визиску і встановлення ладу рівності й братерства.

З тими ключами ми вступаємо в новий 1927 рік нашого життя й боротьби і з ними ми підемо до остаточної мети!

НА ШПАЛЬТАХ ГАЗЕТ.

Українські "галігенти" в Галичині.

Виходить в Коломиї два рази на місяць маленька українська газета "Покутське Слово". В 4-му числі з 15. листопада вмістила вона редакційну статтю п. н. "Правда про нас самих". Так ото з тої правди про себе самих виходить, що коли "привидиться більше життєвоттв нашій інтелігенції, то зовсім невесело робиться на душі", і тішиться "Покутське Слово", "що не Галичина становить нині... осередок української змагань" і що "українська думка має змогу стати на інший, кращий картині української сучасності" (радянській).

Описує "Покутське Слово"

літвиство й байдужність української інтелігенції на Покутті. Ось як описує: "Щоб робити і чим живе наша інтелігенція по містах і селах? Переважною частиною інтелігенції, це польські державні урядовці і вони майже тим тільки й живуть, що всім сил докладоват до ругання пресі польської бюрократії. На яку небузь участь в громадській праці у них або нема часу, або вони просто з розумком відтягаються від неї".

А ще далі:

"Стан української справи під Польшею його (укр. інтелігента) зовсім не интересує, або дуже мало. Пошопувати собі нерви?"

А ще далі "Покутське Слово" каже:

"Як щоби вийшла би заборона замовити української мови на вулиці, то наша мовка і мовляти вже до того степеня "зр 2 розвілься", що вона не дасть"

дуже спротивилась би тому, як мало хто спротивився спольщенню наших, переважно збудованих приватних шкіл.

"Ще один приклад: спробуйте переконатися когось (є малі відміки), щоб поїхав в неділю, розуміється при погоді, на село з вігачкою, рефератом! Шкода труду! Наші інтелігенти до него за вигаді".

А українські патріоти кажуть, що інтелігенція, то "мізок народу", "сізь землі" й ще там щось. Тим часом в Галичині самі про себе починають вже дещо дуже цікавого говорити українські інтелігенти.

І в цім випадку ми їм віримо.

Що буде?

Львівський "Новий Час" доносить, що в Польщі положення дуже несправне й що майже у всіх на устах питання: "Що буде?"

Сподівається, що з приходом до влади Пільсудського "щось буде", а тут нічого нема. Все лишилося так, як було за Греських, Скішинських і Вітосів.

Газета "Ехо Варшавське" з 2. грудня також питає: "Що буде?" І ніхто, каже "Новий

Час", на це питання не відповідає. Мовчить і уряд, мовчить і Пільсудський.

"Колік підійти близько до самого джерела невизначеного, себ-то до Пільсудського, який від трави керує державою, то щойно тоді — повна мовчанка є єдиною відповіддю на всі хвилюючі запити. Пільсудський мовчить, а з того, що під його фірмою діється, ніхто мудрий бути не може. І тому скрізь у Польщі непевність, у всіх ділянках державного життя неспокій. І приходить автор згаданої варшавської статті до переконання, що польський організм перейшов від хороби надто великого балакунства союму до хороби надто великої мовчанки уряду. Нині ця хвороба ще небезпечніша, бо захорів на неї сам лікар, який захотів лічити хворого..."

Ще не мало води протече Вислою, поки мешканці над нею перестануть тривожитися питанням "що буде"? Нема ніяких познан на те, щоб власности змінилися на краще та щоб люде в Польщі перестали лягти під законом непевності".

Цю непевність в Польщі усу-не тільки соціальна революція. Коли на лавах оскаржених сяде замість працюючих польсьська шляхта, коли народ буде судити тих, які нині судять, тоді запанує в Польщі певність для працюючого люду.

Газетяр.

ТИХООКЕАНСЬКА ПРОБЛЕМА НА ПЛЕНУМІ ВИКОНКОМУ КОМІНТЕРНУ.

(Промова тов. Мануйльського.)

Роль Злучених Держав в готуванні до майбутньої війни.

Все це разом взяте приносить до нас спитиніть подрібно на тихоокеанських суперечностях. Іх треба розглядати під певним кутом погляду: по-перше — як об'єкт досліду можливої майбутньої війни на віддаленій від Європи ділянці капіталістичного фронту; по-друге — як досліджування перспектив хітської революції в світі тихоокеанських суперечностей.

Забігаючи трохи вперед, скажу саме в цьому останньому питанні, що якраз всі констелляції сил на Тихім океані і в першу чергу, між Злученими Державами та Японією, дозволяє з де-якою певністю вшувати перемогу кантонського уряду. В нас нема ніяких підстав для песимізму. Як-що кантонський уряд, змінившись своїм внутрішнім станом союзом з селянством, зуміє використати всі ці суперечності, він неминуче вийде переможцем з нішньої героїчної боротьби трудящих хітських мас за національне визволення.

Північно-Американські Злучені Держави гратимуть об'єктивно нападницьку роль на Тихім океані. Американський імперіалізм найбільш зацікавлений для трудящих мас всього світу. Це імперіалізм сполучений з боротьбою за світову гегемонію. Йому в майбутній світовій війні, як-що долю людства не змінить пролетарська революція до того часу, належатиме головна роль. А до цієї війни на Тихім океані вже тепер готуються в Америці.

Злука Вашингтонської конференції.

Деяку пайфістську ілізію створила відома Вашингтонська конференція в 1921 році, припинивши зріст морських озброєнь. Але вона не усунула ні причин, ні можливостей самого конфлікту, вона тільки відстрочила його. Злучені Держави давно вже готуються до наступу. Заняття Куби, Філіпін, Сандвічевих островів було тільки прелюдією до кроку надзвичайної ваги в справі розвитку імперіалістичного наступу Злучених Держав на Тихий океан — перед прориттям Панамського каналу, що скінчився під кінець 1914 року. Через імперіалістичну війну ця подія, що замінувала собою новий тихоокеанський етап американської зовнішньої політики, пройшла без достатньої уваги.

А тимчасом відкриття Панамського каналу, скоротивши морські шляхи американської флотії на 8 — 10 тисяч миль, позбавивши її проходу через бурхливий та небезпечний Магеланову протоку, що лежить біля Вогняної Землі, було вихідною точкою програми американського імперіалізму.

Слід відзначити, що й сама Вашингтонська конференція, яку навіні пайфістсько настроєні балакуни вважають за продукт "мирного" періоду розв'язку тихоокеанських відносин, була здійсненням Злученими Державами плану концентрованого проходу в Тихий океан. Справа в тім, що саме на цій конференції Злученими Державами вдалося ізольувати Японію, досягти розриву її союзу з Великою Британією. Саме через це Вашингтонська конференція, змінивши ди-дипломатичні позиції Злучених Держав, не тільки не усунула можливості війни між цими останніми та Японією, а зробила її ще ймовірнішою.

Теорія американського "пайфізму" використати Хіну проти Японії.

"Пайфізм" Злучених Держав є політика тимчасового характеру, спричинена неповним їхнім підготуванням до безпосередньої нападної збройної боротьби.

Ця суперечність між економічно-агресивною роллю американського імперіалізму та його військово-стратегічними можливостями визначає позицію Злучених Держав до Хіни. Злучені Держави зацікавлені тим, щоб у Східній Азії утвердилася більша чи менша держава, що могла-б заперечувати панування Японії серед азійських народів на Далекому Сході. Ця держава мусить бути досить дужою, щоб загрозувати Японії з тилу та в той-же час вона мусить бути настільки безсилою, щоб плести в круговороті американського імперіалізму.

Звідси "неутральна" позиція вичікування Злучених Держав у нішній війні боротьби в Хіні. В кращім разі Злучені Держави ладні навіть примиритися з перемогою кантонського уряду. Практичні Американці часто по діловому оцінюють перспективи хітської революції.

Коли скінчиться збройна боротьба, Хіна об'єднається та вступить у смугу економічного будівництва. Єдина держава, що широко могла-б допомогти відродитися економіці Хіні, це — С.Р.С.Р. Отже Американці гадають, що С.Р.С.Р. довгий час не зможе подати діяльної допомоги хітським трудящим масам на економічному полі. Американські імперіалісти вважають, що тоді саме й прийде їхній час. Робітничо-селянська Хіна буде змушена силою обставин завести у себе "американський НЕП", і Хіну пошастить взяти голими руками. Закріпившись економічно в Хіні — американському імперіалізму легше буде злати претенсії інших країн на панування на далеко-східному

узбережжі Тихого океану. Тяжко за економічного закріплення Хіна може стати пляцдармом для Злучених Держав у майбутній тихоокеанській війні.

(Далі буде.)

"СНЕП ШАТС".

НЕ ДОДЕРЖАЛИ СЛОВА.

Всюди великі і малі оголошення.

Люде чітають, приглядаються на фотографії.

— А підете?

— Ще й питаєте? З цією родиною?

— Я також.

І всюди говорять, всюди радіють.

Це про нашу славу Дівочу Мандолинову Оркестру з Вінніпегу, що дає у нас концерт. "Патріоти" скликали спеціальні збори.

— Треба конче щось устроїти на той вечір!

— Мається розуміти, що треба хоч чим небудь пошкодити!

— Я думаю, що це на дармо.

— І я так думаю.

— То все немов запалили!

— "Шурр", нам нема чого й рипатися.

Подумали, поговорили, ще раз подумали і прийшли до заключення:

— Ніхто із наших членів не повинен йти на той концерт!

— А...

— Що?

— Воно знаєте не добре, треба...

— Вас вже певно кортять, га?

— Я задля жінки і дітей...

— Знов замішани.

— Я ставля членів, що як хто із наших членів піде на той концерт, то виключити його з нашого товариства!

— Попираю.

— Овва! Ніби я так дуже стою!

— А я таки піду, аби тут перешло навіть сто висків!

Між членами замішани.

"Лідер" аж пріє, старється перекопати всіх, що вони не повинні йти на концерт.

— Я роблю внесок, що хто із наших членів піде, то щоб заплатив п'ятдесят центів карі!

— Піддержую.

Перегодосовано — більшість голосів.

— Але додержі слова! — напаминати "лідер".

У вечір концерту.

Касієр не може собі ради дати.

Люде тиснуться.

Жінки і діти "патріотів" вже в середині.

Забрала передвортні крисла.

В ріді перед "тикет баке" закривають свої обличчя й чоловіки "патріотичних" жінок.

Не додержали слова.

Відділ ТУРФДім здобув кілька нових членів, а відділ Жінської кілька нових членків.

А в патріотичнім товаристві "суд".

Чи вповинили свою кару "патріоти"?

— Ні, бо й сам "лідер" був на концерті, тому не домагався виконання ухвали.

Драпака.

ЗБУДУВАННЯ ВЕЛЕТНЯ-ЕЛЕВАТОРА НА РАД. УКРАЇНІ.

На Україні зараз провадиться швидким темпом робота по збудуванню хлібних елеваторів. На черзі збудування величезного елеватора в Миколає